

LIETUVOS RESPUBLIKOS IR LENKIJOS RESPUBLIKOS SUTARTIS DĖL BALTIJOS FUNKCINIO ORO ERDVĖS BLOKO SUKŪRIMO

Lietuvos Respublika ir Lenkijos Respublika, toliau – Susitariančiosios Šalys,
atsižvelgdamos į tai, kad Bendro Europos dangaus iniciatyvos tikslas – patobulinti esamus skrydžių saugos standartus, prisidėti prie darnios oro transporto sistemos plėtros ir pagerinti visą oro eismo valdymo veiklą ir oro navigacijos paslaugas, skirtas bendrajam oro eismui Europoje, kad būtų laikomasi visų oro erdvės naudotojų reikalavimų;

atsižvelgdamos į Bendro Europos dangaus teisės aktuose nustatytus valstybių narių įsipareigojimus, taip pat į 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 550/2004 dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje (paslaugų teikimo reglamentas), papildytą 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1070/2009, ypač jo 9 straipsnio a dalies reikalavimus;

atsižvelgdamos į Baltijos funkcinio oro erdvės bloko (toliau vadinama Baltijos FOEB) galimybių studijos rezultatus;

atsižvelgdamos į 2010 m. liepos 29 d. Vilniuje pasirašytą bendradarbiavimo ketinimų protokolą plėtoti Baltijos funkcinio oro erdvės bloko iniciatyvą;

atsižvelgdamos į tai, kad glaudus oro navigacijos paslaugų teikėjų ir oro erdvės gynybos ir taktinio vadovavimo bei valdymo vienetų bendradarbiavimas atitinka civilinių ir karinių oro erdvės naudotojų poreikius Baltijos FOEB regione;

norėdamos, kad Bendro Europos dangaus įgyvendinimas neapsiribotų Europos Sąjungos valstybėmis narėmis, ir remdamos jo taikymą Šalyse, kurios nėra Europos Sąjungos narės;

kadangi kurdamos Baltijos FOEB nepaisant esamų sienų, Susitariančiosios Šalys siekia didžiausio oro eismo valdymo tinklo pajėgumo, veiksmingumo ir efektyvumo, išlaikant aukštą saugos lygį;

išreiškėdamos savo valią bendradarbiauti diegiant Bendrą Europos dangų, kad būtų pasiekti jo tikslai ir oro erdvės naudotojai turėtų naudos iš jo įgyvendinimo;

pripažindamos, kad sudarant Funkcinio oro erdvės bloko sukūrimo ir jo diegimo sutartį neturi būti pažeistas principas, kad kiekviena Susitariančioji Šalis turi visišką ir išimtinį suverenitetą į oro erdvę virš savo teritorijos ir kad kiekviena valstybė gali taikyti su savo nacionalinės oro erdvės saugumu ir gynyba susijusias prerogatyvas;

gerbdamos su Tarptautine civilinės aviacijos organizacija (TCAO) sudarytų regioninių susitarimų nuostatas ir *atsižvelgdamos* į Paslaugų teikimo reglamento įsigaliojimo dieną galiojusias regioninius susitarimus;

pripažindamos, kad kiekvienos Susitariančiosios Šalies nacionalinei priežiūros institucijai būtina sudaryti atitinkamus glaudaus bendradarbiavimo susitarimus užtikrinant reikiamą oro navigacijos paslaugų teikėjų priežiūrą;

siekdamos, kad būtų sukurtas teisinis ir institucinis Susitariančiųjų Šalių įsteigto Baltijos FOEB pagrindas;

atsižvelgdamos į tai, kad Baltijos FOEB sukūrimas nepažeidžia TCAO pripažintų skrydžių informacijos regionų (FIR) ir kad Susitariančiosios Šalys ir toliau vykdys TCAO įsipareigojimus pagal geografinės FIR, kuriuos joms patikėjo TCAO, ribas,

s u s i t a r ė:

1 SKYRIUS BENDRIEJI PRINCIPAI

1 straipsnis Sąvokos ir santrumpos

Jeigu nenustatyta kitaip, šioje Sutartyje vartojamos sąvokos turi tą pačią Susitariančiosiose Šalyse galiojančiuose Bendro Europos dangaus reglamentuose joms priskirtą reikšmę. Šioje Sutartyje vartojamos sąvokos ir santrumpos:

1. *Sutartis* – ši sutartis su visais jos pakeitimais ir papildymais, jeigu nenurodyta kitaip;
2. *atitinkama oro erdvė* – oro erdvė virš Susitariančiųjų Šalių teritorijų ir oro erdvė, priklausanti jų atsakomybės sričiai pagal TCAO taisykles, kaip nurodyta šios Sutarties 4 straipsnyje;
3. *AIP (Aeronautical Information Publication)* – oro navigacijos informacijos leidinys;
4. *AIS (Aeronautical Information Services)* – oro navigacijos informacijos paslaugos;
5. *ANS (Air Navigation Services)* – oro navigacijos paslaugos;
6. *ANSP (Air Navigation Service Provider)* – oro navigacijos paslaugų teikėjas;
7. *ATS (Air Traffic Services)* – oro eismo paslaugos;
8. *ASAR/SAR (Aeronautical Search and Rescue/Search and Rescue)* – aviacijos paieška ir gelbėjimas / paieška ir gelbėjimas;
9. *Baltijos FOEB* – funkcinis oro erdvės blokas, Susitariančiųjų Šalių sukurtas remiantis šia sutartimi;
10. *Čikagos konvencija* – Tarptautinės civilinės aviacijos konvencija, pasirašyta 1944 m. gruodžio 7 d. Čikagoje, įskaitant bet kurį abiejų Susitariančiųjų Šalių ratifikuotą jos pakeitimą, taikomą pagal šios Konvencijos 94 straipsnio a punktą, ir bet kurį jos priedą ar jo pakeitimą, priimtą pagal šios Konvencijos 90 straipsnį, jei visi tarptautiniai standartai, nurodyti šios Konvencijos 37 straipsnyje ir esantys tuose prieduose ar pakeitimuose, galioja visoms Susitariančiosioms Šalims;
11. *CNS (Communication, Navigation and Surveillance Services)* – ryšių, navigacijos ir stebėjimo paslaugos;
12. *FIR (Flight Information Region)* – skrydžių informacijos regionas;
13. *MET (Aeronautical Meteorological Services)* – aviacijos meteorologijos paslaugos;
14. *NSA (National Supervisory Authority)* – nacionalinė priežiūros institucija;
15. *operatyvusis oro eismas* – skrydžiai, kurie atliekami nesilaikant bendrojo oro eismo nuostatų ir kurių taisyklės ir procedūros nustato atitinkamos nacionalinės institucijos. Į operatyvųjį oro eismą gali būti įtraukti bandomieji skrydžiai, kai reikalaujama tam tikru laipsniu nukrypti nuo TCAO taisyklių, kad būtų laikomasi tų skrydžių reikalavimų;
16. *valstybės orlaivis* – krašto apsaugos, muitinės ir policijos tarnybų naudojamas orlaivis;
17. *taktinio skrydžių valdymo paslauga* – karinės paramos teikimas operatyviajam oro eismui užtikrinant paskirtos užduoties vykdymą ir pakankamą atstumą tarp orlaivių bet kuriuo metu;
18. *trečioji Šalis* – bet koks subjektas ar organizacija, susijusi su oro navigacijos paslaugų teikimu Susitariančiųjų Šalių ar Baltijos FOEB oro erdvėse;
19. *UIR (Upper Flight Information Region)* – viršutinis skrydžių informacijos regionas.

2 straipsnis Sutarties objektas

Šios Sutarties tikslas yra sukurti Baltijos FOEB ir apibrėžti Susitariančiųjų Šalių teises ir pareigas, atsižvelgiant į būtinybę koordinuoti Baltijos FOEB veiklą ir tolesnę plėtrą.

3 straipsnis

FOEB sukūrimas

1. Šia Sutartimi yra sukuriamas Baltijos FOEB.
2. Ši Sutartis yra taikoma šios Sutarties 4 straipsnio 1 dalyje nurodytai Baltijos FOEB oro erdvei.
3. Šia Sutartimi nesukuriama tarptautinė organizacija, turinti tarptautinės teisės subjekto statusą.
4. Šioje Sutartyje yra apibrėžtos bendrosios sąlygos ir valdymas, pagal kuriuos Susitariančiosios Šalys turi užtikrinti oro eismo valdymą ir oro navigacijos paslaugų teikimą atitinkamoje oro erdvėje.
5. Šioje Sutartyje yra nustatoma sistema, pagal kurią turi būti sudaromos tam tikros sutartys ir (arba) susitarimai oro navigacijos paslaugų teikėjų, nacionalinių priežiūros institucijų, karinių institucijų, civilinio ir karinio bendradarbiavimo srityse bei kiti reikiami susitarimai, būtini šiai Sutarčiai įgyvendinti ir Baltijos FOEB kurti.

4 straipsnis

Baltijos FOEB ribos

1. Remiantis šia Sutartimi, Baltijos FOEB yra sudarytas iš šių skrydžių informacijos regionų (FIR):
 - 1) Vilniaus FIR ir
 - 2) Varšuvos FIR,kaip nurodyta atitinkamuose AIP remiantis atitinkamais TCAO dokumentais.
2. Baltijos FOEB yra kuriamas neribotam laikui.

5 straipsnis

Suverenitetas

1. Šia Sutartimi neturi būti pažeistas visiškai ir išimtinis Susitariančiųjų Šalių suverenitetas į virš jų teritorijos esančią oro erdvę. Jeigu FIR arba UIR tęsiasi oro erdvėje virš kitos Susitariančiosios Šalies teritorijos, tai neturi paveikti atitinkamos Susitariančiosios Šalies suvereniteto į tą oro erdvės dalį, esančią virš jos teritorijos.
2. Niekas šioje Sutartyje neturi pažeisti arba paveikti Susitariančiųjų Šalių teisių ir įsipareigojimų, numatytų Čikagos konvencijoje ar kitose tarptautinėse sutartyse, kurių Šalys jos yra.

6 straipsnis

Saugumas ir gynyba

1. Šios Sutarties sąlygomis neturi būti apribojama Susitariančiųjų Šalių kompetencija, susijusi su saugumu ir gynyba, veiksmingu NATO sprendimų įgyvendinimu ir (arba) kitais galimais susitarimais dėl oro erdvės stebėjimo, kontrolės ir gynybos.
2. Jei vienos iš Susitariančiųjų Šalių kompetentingos institucijos laiko tai būtina, jos gali sudaryti su kitos Susitariančiosios Šalies kompetentingomis institucijomis rašytinius susitarimus dėl veiksmingo civilinio ir karinio bei karinio bendradarbiavimo Baltijos FOEB.

7 straipsnis

Valstybės orlaiviai

1. Jeigu nėra kito susitarimo ar nereguluojama kitaip, valstybės orlaiviams taikomos visos Čikagos konvencijos 3 straipsnio c punkto nuostatos.

2. Susitariančiosios Šalys nustato viena kitos valstybės orlaiviams supaprastintas leidimų atlikti skrydžius į savo teritoriją, iš jos arba per ją ir leidimų vykdyti karines operacijas, dalyvauti mokymuose ir pratybose išdavimo procedūras, nepažeidžiant Susitariančiųjų Šalių nacionalinio saugumo ir gynybos interesų ir jų konstitucinių nuostatų.

3. Vykdydamos šią Sutartį Susitariančiosios Šalys siekia užtikrinti, kad procedūros ir taisyklės, taikomos valstybės orlaivių skrydžiams zonose, nurodytose šios sutarties 9 straipsnio 1 dalyje, atitiktų gretimuose funkciniuose oro erdvės blokuose nustatytas procedūras ir taisykles.

8 straipsnis

Baltijos FOEB tikslas

Susitariančiosios Šalys susitaria, kad pagrindinis Baltijos FOEB tikslas yra siekti optimalaus veikimo saugos, skrydžių efektyvumo, pajėgumo, neigiamo poveikio aplinkai mažinimo, rentabilumo srityse, ir gerinti karinių užduočių vykdymo efektyvumą, projektuojant atitinkamą oro erdvę ir organizuojant oro eismo valdymą atitinkamoje oro erdvėje neatsižvelgiant į esamas Susitariančiųjų Šalių valstybines sienas.

9 straipsnis

Susitariančiųjų Šalių įsipareigojimai

1. Baltijos FOEB tikslui pasiekti Susitariančiosios Šalys įsipareigoja bendradarbiauti ir imtis reikiamų priemonių pagal nacionalinius įstatymus ir teisės aktus visų pirma šiose srityse:

- 1) oro erdvės projektavimas ir naudojimas;
- 2) taisyklių ir procedūrų suderinimas;
- 3) oro navigacijos paslaugų teikimas;
- 4) civilinis ir karinis bendradarbiavimas;
- 5) rinkliavų nustatymas;
- 6) ANSP priežiūra;
- 7) veiklos rezultatai;
- 8) Baltijos FOEB valdymas.

2. Susitariančiosios Šalys užtikrina šios Sutarties įgyvendinimą.

3. Baltijos FOEB tikslui pasiekti Susitariančiosios Šalys:

- 1) įgyvendina Baltijos FOEB tarybos ir Baltijos FOEB valdybos priimtus sprendimus;
- 2) veikia gera valia ir deda visas pastangas, kad sukurtų arba pakeistų nacionalinius įstatymus ir teisės aktus, taisykles ir procedūras, atsižvelgdamos į šioje Sutartyje apibrėžtą bendrą sistemą;

3) bendradarbiauja derindamos esmines nacionalines taisykles ir procedūras, susijusias su Baltijos FOEB, ir reguliariai konsultuojasi viena su kita, siekdamos nustatyti atitinkamų įstatymų, teisės aktų, taisyklių ir procedūrų, turinčių įtakos Baltijos FOEB, neatitikimus, kad teisės aktai būtų kuo labiau suderinti.

4. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad bet kokie išlikę ar atsiradę neatitikimai jokiomis aplinkybėmis nepakenktų ar neturėtų neigiamo poveikio skrydžių saugai ar paslaugų teikimo Baltijos FOEB veiksmingumui.

5. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad įgyvendinant šią Sutartį būtų išvengta neigiamo poveikio karinių operacijų, mokymų ir pratybų saugiam ir veiksmingam vykdymui.

2 SKYRIUS ORO ERDVĖ

10 straipsnis Baltijos FOEB oro erdvė

1. Šios Sutarties 8 straipsnyje apibrėžtam Baltijos FOEB tikslui pasiekti, Susitariančiosios Šalys kartu projektuoja oro erdvės struktūras ir užtikrina vientisos oro erdvės valdymą ir suderintą oro eismo srautų ir pajėgumo valdymą, deramai atsižvelgdamos į Susitariančiųjų Šalių bendradarbiavimo procesus tarptautiniu lygiu.

2. Susitariančiosios Šalys privalo bendradarbiauti, visų pirma siekdamos:

1) kurti atitinkamos oro erdvės struktūrą, kad būtų galima panaikinti oro erdvės suskaidymą ir ją dinamiškai padalyti į sektorius sukuriant pasienio operacijų zonas,

2) išanalizuoti oro erdvės keitimą, turintį įtakos Baltijos FOEB veiklos rezultatams,

3) plėtoti bendrą oro erdvės politiką, glaudžiai bendradarbiaujant civilinėms ir karinėms institucijoms.

3. Susitariančiosios Šalys koordinuoja savo darbus su atitinkamomis tarptautinėmis institucijomis ir įstaigomis ir prireikus konsultuojasi su oro erdvės naudotojais.

11 straipsnis Lankstus oro erdvės naudojimas

1. Pagal šios Sutarties 9 ir 10 straipsnius ir siekiant įgyvendinti šios Sutarties 8 straipsnyje išdėstytą Baltijos FOEB tikslą, Susitariančiosios Šalys bendradarbiauja teisiniu, operaciniu ir techniniu lygiu, veiksmingai ir nuosekliai taikydamos lankstų atitinkamos oro erdvės naudojimo principą pagal civilinius ir karinius reikalavimus.

2. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad būtų sudaryti civilinių ir karinių ATS teikėjų susitarimai ir nustatytos procedūros ir kad civilinės ir karinės institucijos koordinuotą veiklą virš savo teritorijos ir pasienio zonų, kiek tai būtina oro erdvės valdymui strateginiu lygiu.

3. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad ikitaktinio ir taktinio lygių valdymą ATS teikėjų lygiu koordinuotų civilinės ir karinės ATS teikimo tarnybos.

3 SKYRIUS ORO NAVIGACIJOS PASLAUGŲ TEIKIMAS

12 straipsnis Oro navigacijos paslaugos

1. Susitariančiosios Šalys užtikrina šių oro navigacijos paslaugų teikimą:

1) oro eismo paslaugų (ATS);

2) ryšių, navigacijos ir stebėjimo paslaugų (CNS);

3) oro navigacijos informacijos paslaugų (AIS);

4) meteorologijos paslaugų (MET), ir

5) paieškos ir gelbėjimo (SAR) koordinavimo.

2. Susitariančiųjų Šalių AIP yra nurodomi Baltijos FOEB oro navigacijos paslaugų teikėjai (ANSP), apibrėžiama jų atsakomybės sričiai priklausanti oro erdvė, kiekvienos iš Susitariančiųjų Šalių atitinkamos kompetentingos institucijos.

3. Jeigu oro navigacijos paslaugų teikėjai (ANSP) pageidauja pasinaudoti kitų sertifikuotų paslaugų teikėjų paslaugomis, apie jų rašytinius susitarimus, įforminančius jų darbo santykius, yra pranešama Baltijos FOEB veikiančiai NSA. Tokie susitarimai dėl paskirtų ATS arba MET galioja tik Susitariančiosioms Šalims juos patvirtinus.

13 straipsnis

Oro eismo paslaugos

1. Susitariančiosios Šalys bendru dokumentu arba remdamosi sutartomis procedūromis užtikrina ATS teikėjo (-ų) paskyrimą atitinkamoje oro erdvėje. Ankstesnio sakinio taisyklės taip pat apima aerodromo skrydžių informacijos paslaugas, ATS aerodromų skrydžių valdymo zonoje ir karinės priežiūros zonoje, teikiamas ATS teikėjo (-ų) atitinkamoje oro erdvėje.

2. Kiekviena iš Susitariančiųjų Šalių turi teisę paskirti vieną ar kelis ATS teikėjus visoms ar daliai šių paslaugų teikti savo atitinkamoje oro erdvėje ir jį (juos) atšaukti ar pakeisti. Apie tokį paskyrimą, atšaukimą ar pakeitimą kitai Susitariančiajai Šaliai pranešama raštu. Bet koks pagal šią dalį paskirtas ATS teikėjas yra laikomas Susitariančiųjų Šalių bendrai paskirtu teikėju nuo tos dienos, kai kita Susitariančioji Šalis gavo pranešimą apie tokį paskyrimą, iki tol, kol jis bus pakeistas ar atšauktas pagal šios dalies nuostatas.

3. Susitariančiosios Šalys, kurių oro erdvė yra susijusi su paskirtų ar nepaskirtų pagal šią Sutartį ATS teikėjų sutartimis dėl ATS teikimo, yra išimtinai atsakingos už tokių sutarčių patvirtinimą. Susitariančiosios Šalys gali sudaryti atitinkamus susitarimus ar sutartis dėl tokio patvirtinimo suteikimo.

4. Kiekviena iš Susitariančiųjų Šalių, ketinanti perduoti atsakomybę už ATS teikimą Baltijos FOEB oro erdvėje trečiajai Šaliai, užtikrina, kad ji ir toliau vykdys šios Sutarties sąlygas.

5. Šios sutarties 13 straipsnio 1 ir 2 dalys taikomos nepažeidžiant ATS teikimo susitarimų ar sutarčių, galiojusių prieš įsigaliojant šiai Sutarčiai.

6. Susitariančiosios Šalys:

1) skatina ATS teikėjų glaudų bendradarbiavimą nacionaliniu lygiu;

2) nedelsdamos praneša viena kitai apie bet kokį paskirtų ATS teikėjų sertifikavimo arba teisinio statuso pokytį;

3) keičiasi informacija apie paskirtų ATS teikėjų teises ir pareigas nacionaliniu lygiu.

7. Susitariančiosios Šalys kartu praneša Europos Komisijai ir kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms apie bet kokį pagal šį straipsnį priimtą sprendimą, susijusį su ATS teikėjo (-ų) paskyrimu atitinkamoje oro erdvėje.

14 straipsnis

Ryšių, navigacijos ir stebėjimo paslaugos

Susitariančiosios Šalys siekia diegti bendras technines sistemas ir ekonominiu požiūriu naudingai išdėstyti infrastruktūrą, būtiną Susitariančiųjų Šalių oro navigacijos paslaugų teikėjų CNS teikti, kartu projektuodamos, pirkdamos, parengdamos naudoti, naudodamos ir techniškai prižiūradamos CNS infrastruktūrą, sistemas ir įrangą.

15 straipsnis

Oro navigacijos informacijos paslauga

1. Susitariančiosios Šalys koordinuoja AIS teikimą.

2. Nenumatytais atvejais viena iš Susitariančiųjų Šalių gali teikti AIS kitos Susitariančiosios Šalies vardu.

3. Kompetentingos institucijos ir AIS teikėjai sudaro atitinkamus susitarimus.

16 straipsnis

Meteorologinės paslaugos

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis gali atskirai paskirti MET teikėją, apie tai pranešdama Baltijos FOEB valdybai, arba pagal sutartas procedūras bendrai paskirti Baltijos FOEB MET

teikėją (-us).

2. Jeigu Susitariančiosios Šalys paskiria MET teikėją atskirai, kiekviena iš jų užtikrina MET teikėjų bendradarbiavimą.

3. MET teikti kompetentingos institucijos, oro navigacijos paslaugų teikėjai ir MET teikėjai sudaro atitinkamus susitarimus.

4. Susitariančiosios Šalys kartu praneša Europos Komisijai ir kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms apie bet kokią pagal šį straipsnį priimtą sprendimą, susijusį su MET teikėjo paskyrimu atitinkamoje oro erdvėje.

17 straipsnis

Paieška ir gelbėjimas

1. Kiekviena iš Susitariančiųjų Šalių organizuoja ir palaiko savo ASAR/SAR sistemą pagal nacionalinius įstatymus ir teisės aktus.

2. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad būtų sudarytos bendros sutartys dėl ASAR/SAR sistemų siekiant kuo glaudesnio bendradarbiavimo. Jose atsižvelgiama į FOEB susitarimus dėl galimo ATS teikimo perdavimo.

18 straipsnis

Oro navigacijos paslaugų teikėjų santykiai

1. Siekdamos įgyvendinti šios sutarties 3 straipsnio 4 dalies nuostatas, Susitariančiosios Šalys įgalioja ANSP įforminti Baltijos FOEB tikslams įgyvendinti būtinus santykius.

2. Šios Sutarties 18 straipsnio 1 dalyje nurodyti ANSP santykiai įforminami sudarant susitarimus ar kitus lygiaverčius teisinius dokumentus dėl funkcijų, užduočių ir paslaugų, kurias reikia atlikti / teikti atitinkamoje oro erdvėje.

3. Dėl ANSP susitarimų ar lygiaverčių teisinių susitarimų konsultuojamasi su Baltijos FOEB valdyba, vėliau apie juos pranešama Baltijos FOEB tarybai ir Susitariančiosios Šalies kompetentingoms institucijoms.

19 straipsnis

ANSP ir trečiųjų Šalių santykiai

1. Jeigu Susitariančiųjų Šalių ANSP pageidauja sudaryti susitarimą ar kitą lygiavertį teisinį dokumentą, susijusį su valstybės, kuri nėra Susitariančioji Šalis, paskirto oro navigacijos paslaugų teikėjo ATS teikimu, apie tokį susitarimą ar kitą lygiavertį teisinį dokumentą pranešama Baltijos FOEB valdybai, ir Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad toks susitarimas ar kitas lygiavertis teisinis dokumentas neturėtų įtakos šiai Sutarčiai.

2. Savo užduotims vykdyti Susitariančiosios Šalys kartu arba atskirai gali sudaryti susitarimą su trečiąja Šalimi ar Šalimis.

4 SKYRIUS

CIVILINIS IR KARINIS BEI KARINIS BENDRADARBIAVIMAS

20 straipsnis

Karinė veikla

1. Šios Sutarties nuostatomis neturi būti pažeidžiami Susitariančiųjų Šalių nacionaliniai reikalavimai dėl viešosios tvarkos, saugumo ir gynybos interesų, ir kiekviena iš Susitariančiųjų Šalių turi teisę taikyti bet kokias priemones, siekdamos užtikrinti saugumo ir gynybos interesus.

2. Deramai atsižvelgdamos į lankstaus oro erdvės naudojimo principus ir laikydamosi

esamų nacionalinių susitarimų, susijusių su civiliniu ir kariniu bei kariniu bendradarbiavimu, ir priimtų tarptautinių įsipareigojimų. Susitariančiųjų Šalių kompetentingos institucijos gali sudaryti rašytinius susitarimus, leidžiančius valstybės orlaiviams vykdyti karines operacijas, mokymus ir dalyvauti pratybose atitinkamoje oro erdvėje nepaisant esamos bendros Susitariančiųjų Šalių sienos.

3. Susitariančiosios Šalys leidžia kitos Susitariančiosios Šalies atitinkamam ATS teikėjui teikti pasienio zonos oro eismo paslaugas valstybės orlaiviams, vykdančioms bendrąjį ir operatyvųjį oro eismą, pagal atitinkamus rašytinius susitarimus, apie kuriuos pranešta Baltijos FOEB valdybai.

4. Susitariančiosios Šalys leidžia kitos Susitariančiosios Šalies oro erdvės gynybos vienetams ir taktinio vadovavimo ir valdymo vienetams (įskaitant kitus NATO integruotos oro gynybos sistemos vadovavimo ir valdymo vienetus, atsakingus už taktinį vadovavimą ir valdymą kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje) teikti operatyviojo oro eismo taktinio valdymo paslaugas pagal atitinkamus rašytinius susitarimus, apie kuriuos pranešta Baltijos FOEB valdybai.

5. Paslaugoms tam tikroje pasienio zonos oro erdvėje teikti Susitariančiosios Šalys skatina glaudų atitinkamų ANSP ir susijusių oro erdvės gynybos ir taktinio vadovavimo ir valdymo vienetų bendradarbiavimą.

6. Susitariančiosios Šalys siekia suderinti atitinkamus civilinius ir karinius susitarimus civiliniam ir kariniam bendradarbiavimui palengvinti, įskaitant bendradarbiavimą saugos, nacionalinio saugumo ir gynybos srityse.

5 SKYRIUS RINKLIAVŲ NUSTATYMAS

21 straipsnis Rinkliavų nustatymas

1. Susitariančiosios Šalys siekia taikyti bendrą vienetinį tarifą už skrydžius atitinkamos oro erdvės maršrutais ir siekia nustatyti bendrą rinkliavų zoną atitinkamoje oro erdvėje.

2. Kad įgyvendintų šios Sutarties 21 straipsnio 1 dalyje įvardytą tikslą, prieš nustatydamą ir imdamą taikyti bendrą vienetinį tarifą už skrydžius atitinkamos oro erdvės maršrutais, Baltijos FOEB valdyba:

1) sukuria ir taiko bendrus principus, kuriais reglamentuojama rinkliavų politika atitinkamoje oro erdvėje, atsižvelgdama į nacionalinių išimčių galimybę;

2) koordinuoja vienetinius tarifus už skrydžius atitinkamos oro erdvės maršrutais;

3) sprendžia dėl bendro vienetinio tarifo už skrydžius atitinkamos oro erdvės maršrutais nustatymo, sąlygų ir taikymo, taip pat bendros rinkliavų zonos atitinkamoje oro erdvėje nustatymo;

4) kartu teikia susijusiai Europos saugios oro navigacijos organizacijos (Eurokontrolės) įstaigai patvirtinti bendrą vienetinį tarifą už skrydžius atitinkamos oro erdvės maršrutais.

3. Susitariančiosios Šalys visų pirma:

1) kartu vykdo reikiamus įsipareigojimus, susijusius su bendra skrydžių atitinkamos oro erdvės maršrutais rinkliavų zona;

2) sudaro atitinkamus susitarimus užtikrinamos nuoseklų ir vienodą rinkliavų ir reglamentavimo taikymą;

3) užtikrina bendrą reikiamą bendradarbiavimą su Eurokontrole.

6 SKYRIUS PRIEŽIŪRA

22 straipsnis Priežiūra

1. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad NSA glaudžiai bendradarbiautų, vykdydamos Baltijos FOEB oro navigacijos paslaugų teikėjų priežiūrą, ir suderintų savo veiksmus. NSA sudaro šio bendradarbiavimo susitarimą.

2. NSA, išdavusi sertifikatą ANSP teikti paslaugas tam tikroje pasienio zonos oro erdvėje, yra atsakinga už to ANSP priežiūrą glaudžiai bendradarbiaujant su kitos Susitariančiosios Šalies NSA.

3. Jeigu Susitariančioji Šalis, virš kurios teritorijos yra teikiamos šios Sutarties 22 straipsnio 2 dalyje minimos ANS, reikalauja, kad priežiūrą vykdytų jos NSA, Susitariančiųjų Šalių NSA susitaria dėl priežiūros nuostatų ir sąlygų.

4. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad jų NSA sukurtų bendrą keitimosi pasienio zonos paslaugų teikimo informacija, konsultavimo ir koordinavimo mechanizmą, siekdamas užtikrinti, kad reikiami ištaisymo veiksmai būtų atliekami nedelsiant ir kad būtų vykdomi pagal šį straipsnį priimti sprendimai.

7 SKYRIUS VEIKLOS REZULTATAI

23 straipsnis Veiklos rezultatai

1. Susitariančiosios Šalys įgyvendina Baltijos FOEB veiklos rezultatų planą ir taiko Baltijos FOEB veiklos planą, atitinkantį Europos Sąjungos veiklos tikslus, atsižvelgdamos į karinius poreikius. Dėl Baltijos FOEB veiklos plano turi būti konsultuojamasi su atitinkamomis suinteresuotosiomis Šalimis.

2. Susitariančiųjų Šalių NSA kartu sudaro Baltijos FOEB veiklos planą, kurį patvirtina Baltijos FOEB valdyba. Šiame plane:

1) nurodomi šių pagrindinių Baltijos FOEB veiklos sričių: saugos, aplinkos, pajėgumo, sąnaudų veiksmingumo ir skrydžių efektyvumo tikslai;

2) apibrėžiami aiškūs ir išmatuojami pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai nustatomi pagrindinėms veiklos sritims nustatytam ataskaitiniam laikotarpiui;

3) pateikiama Baltijos FOEB skatinimo sistema.

3. Baltijos FOEB valdyba:

1) nustato Baltijos FOEB veiklos tikslus ir koordinuoja nacionalinių veiklos planų rengimą ir įgyvendinimą;

2) priima sprendimus dėl Baltijos FOEB veiklos plano dalių ir plano įgyvendinimo.

4. Baltijos FOEB valdyba Susitariančiųjų Šalių vardu atlieka Baltijos FOEB veiklos tikslų įgyvendinimo nuolatinę peržiūrą, Baltijos FOEB veiklos rezultatų plano projekto ir veikimo periodinį vertinimą ir prireikus perduoda Susitariančiųjų Šalių NSA išvadas, susijusias su priemonėmis trūkumams šalinti.

8 SKYRIUS VALDYMAS

24 straipsnis Baltijos FOEB taryba

1. Baltijos FOEB tarybą sudaro šie Susitariančiųjų Šalių paskirti atstovai:

1) už civilinę aviaciją atsakingas ministras arba už civilinę aviaciją atsakingo ministro tinkamai įgaliotas asmuo, veikiantis ministro vardu,

2) už krašto apsaugą atsakingas ministras, arba už krašto apsaugą atsakingo ministro tinkamai įgaliotas asmuo, veikiantis ministro vardu,

3) NSA vadovas arba asmuo, tinkamai įgaliotas veikti NSA vadovo vardu,

4) Susitariančiųjų Šalių paskirtų ANSP, teikiančių maršruto paslaugas atitinkamoje oro erdvėje, vadovai arba asmuo, kurį Susitariančiųjų Šalių paskirto ANSP, teikiančio maršruto paslaugas atitinkamoje oro erdvėje, vadovai tinkamai įgaliojo veikti jų vardu.

2. Kiti asmenys gali dalyvauti kaip stebėtojai Baltijos FOEB tarybos kvietimu.

3. Baltijos FOEB tarybai pakaitomis pirmininkauja viena iš Susitariančiųjų Šalių. Pirmininkavimo kadencija trunka 12 mėnesių, pirmoji kadencija prasideda šios Sutarties įsigaliojimo dieną. Pirmasis pirmininkauja Lietuvos atstovas, nurodytas šio straipsnio 1 dalies 1 dalyje.

4. Baltijos FOEB tarybos sprendimai yra priimami vienbalsiai. Kiekviena Susitariančioji Šalis turi vieną balsą.

5. Baltijos FOEB tarybos patvirtintame Darbo reglamente nustatoma tvarka, susijusi su posėdžių šaukimu, finansiniais klausimais, išankstiniu darbotvarkės ir kitų susijusių dokumentų siuntimu, jei tikslinga, balsavimo ir posėdžių rengimo tvarka, įskaitant galimybę priimti sprendimus paštu ar kitomis elektroninėmis priemonėmis.

6. Baltijos FOEB taryba posėdžiauja pirmininko kvietimu prireikus, bet ne rečiau kaip du kartus per metus. Kiekvienas Susitariančiosios Šalies valstybės paskirtas Baltijos FOEB tarybos narys turi teisę prašyti sušaukti posėdį.

7. Baltijos FOEB taryba priima sprendimus siekdama:

1) užtikrinti šios sutarties vykdymą ir Baltijos FOEB tikslų įgyvendinimą;

2) palaikyti esminių nacionalinių taisyklių ir procedūrų derinimą;

3) palengvinti ANSP bendrą skyrimo procesą;

4) pritarti Susitariančiųjų Šalių pozicijoms dėl tarptautinių sutarčių, ypač susijusių su TCAO, Eurokontrolės, Europos Komisijos, Europos aviacijos saugos agentūros, bendrų įmonių darbu oro eismo valdymo ir ANS srityje, taikymo;

5) teikti siūlymus Susitariančiųjų Šalių atitinkamoms institucijoms dėl valstybės prisijungimo prie šios Sutarties ir atlikti reikiamus veiksmus;

6) nustatyti Baltijos FOEB plėtros strateginius tikslus;

7) vykdyti kitus su Bendro Europos dangaus teisės aktais susijusius įsipareigojimus.

8. Baltijos FOEB taryba įsteigia Baltijos FOEB valdymo biurą (toliau – Baltijos FOEB VB).

9. Baltijos FOEB VB remia Baltijos FOEB valdybą ir su FOEB susijusią veiklą. Baltijos FOEB VB veikla yra finansuojama iš ANS rinkliavų, tarptautinių organizacijų tikslinių įmokų, finansinių institucijų, taip pat kitų juridinių asmenų. Baltijos FOEB VB darbo tvarką nustato Baltijos FOEB valdyba. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad Baltijos FOEB VB turėtų pakankamai išteklių paskirtoms užduotims atlikti ir prireikus Baltijos FOEB valdybai paremti.

25 straipsnis

Baltijos FOEB valdyba

1. Baltijos FOEB valdybą sudaro šie Susitariančiųjų Šalių paskirti atstovai:
 - 1) asmuo, tinkamai įgaliotas už civilinę aviaciją atsakingo ministro veikti jo vardu,
 - 2) asmuo, tinkamai įgaliotas ministro, atsakingo už krašto apsaugą, veikti jo vardu,
 - 3) asmuo, tinkamai įgaliotas NSA vadovo veikti NSA vardu,
 - 4) asmuo, kurį Susitariančiųjų Šalių paskirtą ANSP, teikiančių maršruto paslaugas atitinkamoje oro erdvėje, vadovai tinkamai įgaliojo veikti jų vardu.
2. Kiti asmenys gali dalyvauti kaip stebėtojai Baltijos FOEB valdybos kvietimu.
3. Baltijos FOEB valdybai pakaitomis pirmininkauja viena iš Susitariančiųjų Šalių. Pirmininkavimo kadencija trunka 12 mėnesių, pirmoji kadencija prasideda šios Sutarties įsigaliojimo dieną. Pirmasis pirmininkauja Lenkijos atstovas pagal šio straipsnio 1 dalies 1 dalį.
4. Baltijos FOEB valdybos sprendimai yra priimami vienbalsiai. Kiekviena Susitariančioji Šalis turi vieną balsą. Visi Baltijos FOEB valdybos posėdžiai protokoluojami.
5. Baltijos FOEB valdybos patvirtintame Darbo reglamente nustatoma tvarka, susijusi su posėdžių šaukimu, finansiniais klausimais, išankstiniu darbotvarkės ir kitų susijusių dokumentų siuntimu, jei tikslinga, balsavimo ir posėdžių rengimo tvarka, įskaitant galimybę priimti sprendimus paštu ar kitomis elektroninėmis priemonėmis.
6. Baltijos FOEB valdyba jos pirmininko kvietimu posėdžiauja prireikus, bet ne rečiau kaip du kartus per metus. Kiekvienas Susitariančiosios Šalies paskirtas valdybos narys turi teisę prašyti sušaukti posėdį.
7. Baltijos FOEB valdybai pavedama priimti šioje Sutartyje išdėstytus sprendimus, siekiant įgyvendinti šiuos tikslus:
 - 1) valdyti šios sutarties ir Baltijos FOEB tikslų įgyvendinimo procesą;
 - 2) apibrėžti civilinio ir karinio bendradarbiavimo plėtrą;
 - 3) susitarti dėl atitinkamos oro erdvės bendro projektavimo ir politikos;
 - 4) apibrėžti bendradarbiavimą taikant lankstų oro erdvės naudojimą;
 - 5) patvirtinti susitarimus dėl oro eismo paslaugų teikimo atitinkamoje oro erdvėje;
 - 6) priimti rinkliavų politiką, taikomą atitinkamoje oro erdvėje, ir siekti nustatyti bendrą vienetinį tarifą skrydžiams atitinkamos oro erdvės maršrutais po veiklos rezultatų plano pirmojo ataskaitinio laikotarpio;
 - 7) užtikrinti bendrą visapusės saugos vadybos sistemos diegimą;
 - 8) patvirtinti NSA planus dėl ANSP priežiūros;
 - 9) įvertinti gautus rezultatus ir prireikus imtis atitinkamų priemonių;
 - 10) priimti sprendimą dėl veiklos plano ir susijusių veiklos tikslų ir juos patvirtinti;
 - 11) patvirtinti savo darbo reglamentą, taip pat komitetų ir darbo grupių darbo reglamentus;
 - 12) sudaryti komitetus, išskyrus tuos, kurie sukurti pagal šią Sutartį, ir darbo grupes pagalbai tam tikrais klausimais teikti, taip pat tvirtinti komitetų ir darbo grupių siūlymus;
 - 13) užtikrinti Baltijos FOEB koordinavimą su gretimais funkciniais oro erdvės blokais ir valstybėmis;
 - 14) koordinuoti Susitariančiųjų Šalių pozicijas dėl tarptautinių sutarčių, ypač susijusių su TCAO, Eurokontrolės, Europos Komisijos, Europos aviacijos saugos agentūros, bendrų įmonių darbu oro eismo valdymo ir ANS srityje, taikymo;
 - 15) palengvinti ginčų, kylančių tarp Susitariančiųjų Šalių, sprendimą;
 - 16) imtis reikiamų priemonių tuo atveju, jeigu Susitariančioji Šalis išstoja iš Sutarties;
 - 17) siūlyti šios Sutarties pakeitimus;
 - 18) užtikrinti ANSP, oro erdvės naudotojų, prireikus ir kitų suinteresuotųjų Šalių, konsultacijas;
 - 19) priimti sprendimus dėl kitų klausimų, kuriuos spręsti įpareigojo Susitariančiosios

Šalis arba pasiūlė paskirtas Baltijos FOEB valdybos narys.

8. Baltijos FOEB valdybos sprendimai įsigalioja po dviejų mėnesių nuo jų priėmimo dienos, nebent per dvi savaites nuo sprendimo priėmimo dienos Susitariančioji Šalis praneštų Baltijos FOEB valdybai, kad ji gali įgyvendinti tą sprendimą tik gavusi valdžios institucijų sutikimą, patvirtinimą ar kitą nutarimą, remiantis nacionaliniais įstatymais ir teisės aktais. Tuo atveju sprendimas įsigalioja kitą darbo dieną po to, kai kitai Susitariančiajai Šaliai pranešama, kad buvo gautas minėtas sutikimas, patvirtinimas ar nutarimas, jeigu sprendime nenurodyta kitaip.

26 straipsnis

Komitetai ir darbo grupės

1. Siekdama įgyvendinti Baltijos FOEB tikslus ir padėti Baltijos FOEB valdybos veiklai, Baltijos FOEB valdyba gali sudaryti komitetus ir darbo grupes iš Susitariančiųjų Šalių paskirtų civilinių ir karinių ekspertų.

2. Išskyrus šio straipsnio 1 dalyje minimus ekspertus, kiti asmenys gali dalyvauti komitetų ir darbo grupių posėdžiuose kaip stebėtojai, gavę:

1) kvietimą iš Baltijos FOEB valdybos;

2) kvietimą iš komiteto ar darbo grupės, gavusios Baltijos FOEB valdybos ar valdymo biuro išankstinį pritarimą tokiam kvietimui.

3. Komitetų ir darbo grupių darbo tvarka išdėstoma Baltijos FOEB valdybos priimtame komitetų ir darbo grupių darbo reglamente.

4. Pagal šią Sutartį:

4.1. Baltijos FOEB valdyba privalo įsteigti:

1) Oro erdvės komitetą, kurio įsteigimo tikslas – padėti Baltijos FOEB valdybai įgyvendinti Baltijos FOEB ir vykdyti Baltijos FOEB valdybos jam patikėtas užduotis;

2) Strateginį, ekonomikos ir veiklos rezultatų komitetą – padėti Baltijos FOEB valdybai įgyvendinti šios Sutarties 21 ir 23 straipsnių nuostatas ir vykdyti kitas Baltijos FOEB valdybos jam pavestas užduotis;

3) Saugos komitetą – padėti Baltijos FOEB valdybai įgyvendinti Baltijos FOEB ir vykdyti kitas Baltijos FOEB valdybos jam pavestas užduotis;

4) Operacinį ir techninį komitetą – Baltijos FOEB valdybai įgyvendinti šios Sutarties 13, 14, 15 ir 17 straipsnių nuostatas ir vykdyti kitas Baltijos FOEB valdybos jam patikėtas užduotis;

4.2. Baltijos FOEB valdyba prirėikus gali įsteigti kitus specializuotus komitetus.

9 SKYRIUS

ATSAKOMYBĖ

27 straipsnis

Atsakomybė

1. Susitariančioji Šalis atlygina šio straipsnio 3 dalyje nustatytą žalą, kilusią dėl įvykio atitinkamoje oro erdvėje, kuris:

1) įvyko oro erdvėje virš jos teritorijos arba jos atsakomybės sričiai priklausančioje oro erdvėje pagal TCAO taisyklės ir

2) kilo dėl ATS teikėjo, paskirto pagal šios Sutarties 12 straipsnį, kaltės arba dėl jo vardu veikiančių agentų ar kitų asmenų kaltės, išskyrus teikėją (-us), kurio (-ių) pagrindinė veiklos vieta yra šios Susitariančiosios Šalies teritorijoje (toliau vadinama įgaliotu ATS teikėju). Nepažeidžiant šio straipsnio 5 dalies, ieškinys negali būti tiesiogiai iškeltas įgaliotam ATS teikėjui arba jo agentams ar kitam asmeniui, veikiančiam jo vardu.

2. Teisė į atlyginimą už šio straipsnio 1 dalyje nustatytą žalą yra prarandama, jeigu

ieškinys neiškeltas per dvejus metus nuo galutinių sprendimų, numatytų šio straipsnio 3 dalyje, priėmimo dienos.

3. Remiantis šio straipsnio 1 dalimi, atlyginimo galima reikalauti tik už žalą, kuri nebuvo atlyginta, remiantis galutiniais teismo sprendimais, priimtais pagal tam tikrus nacionalinės ar tarptautinės teisės aktus.

4. Pretenzijos dėl šio straipsnio 1 dalyje numatyto žalos atlyginimo yra teikiamos atitinkamai Susitariančiąjai Šaliai. Kompetentinga institucija svarsto pretenziją ir priima sprendimą pagal atitinkamos Susitariančiosios Šalies atitinkamus nacionalinius įstatymus ir teisės aktus. Nepasiekus bendro sutarimo dėl pretenzijos, ginčą sprendžia atitinkamos Susitariančiosios Šalies kompetentingas teismas pagal atitinkamus nacionalinius įstatymus ir teisės aktus.

5. Įgaliotas ATS teikėjas atlygina šio straipsnio 1 dalyje minimai Susitariančiąjai Šaliai sumokėtą kompensaciją ar išlaidas, patirtas dėl žalos, atsiradusios dėl jo kaltės arba dėl jo agentų ar kitų asmenų, veikiančių jo vardu, kaltės. Įgalioto ATS teikėjo Susitariančioji Šalis užtikrina šio įsipareigojimo vykdymą ir, jeigu įgaliotas ATS teikėjas nevykdo įsipareigojimo, ta Susitariančioji Šalis jį vykdo, kai tik atitinkama Susitariančioji Šalis pareikalauja atlyginimo.

6. Ši Sutartis neturi trukdyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytai Susitariančiąjai Šaliai ir įgalioto ATS teikėjo Susitariančiąjai Šaliai susitarti dalytis išlaidas, atsiradusias dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytos žalos.

7. Šia Sutartimi neribojamos Susitariančiosios Šalies arba įgalioto ATS teikėjo atgėžtinio reikalavimo kitam fiziniam ar juridiniam asmeniui teisės.

8. Susitariančiosios Šalys praneša viena kitai, kai tik gauna informaciją apie pretenziją, kaip nurodyta šio straipsnio 1 ir 3 dalyse, ir kai tik pretenzija galutinai patenkinama.

9. Paskirtų ATS teikėjų pagal šią Sutartį prisiimta atsakomybė turi būti tinkamai apdrausta, kad būtų galima, vadovaujantis šio straipsnio 5 punktu, vykdyti įsipareigojimą atlyginti žalą šio straipsnio 1 punkte minimai Susitariančiąjai Šaliai.

10. Šis skyrius yra taikomas nepažeidžiant tarptautinių sutarčių dėl žalos, padarytos vienos Susitariančiosios Šalies ginkluotųjų pajėgų kitos Susitariančiosios Šalies teritorijoje.

10 SKYRIUS AVARIJOS IR PAVOJINGI INCIDENTAI

28 straipsnis Avarių ir pavojingų incidentų tyrimas

1. Jeigu avarija arba pavojingas incidentas pagal Čikagos konvencijos apibrėžtis Baltijos FOEB oro erdvėje įvyksta virš Susitariančiosios Šalies teritorijos arba jos atsakomybės sričiai priklausančioje oro erdvėje pagal TCAO taisykles (toliau vadinama įvykio Susitariančiąja Šalimi), valdomoje ANSP, išskyrus teikėją (-us), kurio (-ių) pagrindinė veiklos vieta yra įvykio Susitariančiosios Šalies teritorijoje (toliau vadinama įgaliotu ANSP), įgalioto ANSP Susitariančioji Šalis nedelsdama apie tai praneša įvykio Susitariančiosios Šalies kompetentingoms institucijoms. Pranešimo turinys turi atitikti Čikagos konvencijos 13 priede nurodyto pranešimo turinį.

2. Įvykio Susitariančiąjai Šaliai arba Susitariančiąjai Šaliai, atliekančiai tyrimą pagal Čikagos konvencijos 13 priedą, Susitariančiųjų Šalių atitinkami ANSP ir kompetingos institucijos suteikia galimybę naudotis visa reikalinga medžiaga avarijos arba pavojingo incidento tyrimui atlikti.

3. Įgalioto ANSP Susitariančioji Šalis savo nacionalinės teisės aktų nustatyta tvarka suteikia Susitariančiąjai Šaliai, atliekančiai tyrimą, galimybę patekti į įgaliotų ANSP ir kompetingų institucijų patalpas, prieiti prie įrangos ir susipažinti su medžiaga. Gauta informacija gali būti naudojama tik tam tikslui, kuriam ji buvo suteikta, ir privalo būti

neskelbiama viešai be tą informaciją suteikusių Susitariančiosios Šalies sutikimo.

4. Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad institucijos, minimos šio straipsnio 1 ir 2 dalyse, būtų susipažinusios su atitinkamais ryšių kanalais.

5. Įgalioto ANSP Susitariančiajai Šaliai suteikiama galimybė paskirti stebėtoją dalyvauti tyrime.

6. Susitariančioji Šalis, kuri atliekančios tyrimą Susitariančios Šalies prašymu suteikė informaciją arba suteikė galimybę pasinaudoti kompetentingų institucijų ar ANSP teikiama informacija, turi teisę paskirti įgaliotą atstovą dalyvauti tyrime.

7. Jeigu tyrimą atliekanti Šalis reikalauja, kad tyrime dalyvautų įgalioto ANSP Susitariančioji Šalis, ši paskiria įgaliotą atstovą.

8. Susitariančios Šalies, atliekančios tyrimą, kompetentingos institucijos pateikia įgalioto ANSP Susitariančiosios Šalies kompetentingoms institucijoms galutinę tyrimo ataskaitą, remdamosi nacionalinės teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Susitariančiųjų Šalių prašymu, galutinė tyrimo ataskaita ir saugos rekomendacijos, parengtos atliekant tyrimą, yra perduodamos toms Susitariančiosioms Šalims.

10. Jeigu tyrimą atliekanti Susitariančioji Šalis nustato veiklos trūkumų, susijusių su Baltijos FOEB veikla, ji nedelsdama apie tai praneša Baltijos FOEB valdybai.

11. Susitariančiosios Šalys bendrauja, rengia pranešimus ir ataskaitas anglų kalba.

12. Siekdamas gerinti saugą ir skatinti geriausios patirties taikymą, Susitariančiosios Šalys gali paskirti arba sudaryti Baltijos FOEB tyrimų komitetą, sudarytą iš civilinių ir karinių ekspertų, kartu tirti orlaivių avarijas ir incidentus, įskaitant oro eismo valdymo (ATM) įvykius.

13. Įvykus avarijoms, pavojingiems incidentams ir ATM įvykiams, kurie:

1) susiję su civiliniais ir kariniais orlaiviais ir (arba)

2) susiję su civiliniais ir kariniais ANSP ir (arba)

3) susiję su daugiau negu vienos Susitariančiosios Šalies ANSP ir (arba)

4) įvyksta paslaugų teikimo perdavimo laikotarpiu, Susitariančiosios Šalys užtikrina, kad atliekant tyrimą, kurį Susitariančiosios Šalys pageidauja atlikti kartu, būtų taikoma įvykių klasifikacija, nurodyta atitinkamuose TCAO standartuose ir rekomenduojamoje praktikoje (SARP), Eurokontrolės saugos priežiūros reikalavimuose (ESSAR) ir kituose Europos Sąjungos teisės aktuose.

11 SKYRIUS INSTITUCINĖS NUOSTATOS

29 straipsnis Ginčų sprendimas

1. Visus ginčus, kylančius tarp Susitariančiųjų Šalių dėl šios Sutarties aiškinimo ir jos reikalavimų vykdymo, įskaitant jos sudarymą, galiojimą ir nutraukimą, Susitariančiosios Šalys sprendžia tiesioginėmis derybomis.

2. Jeigu Susitariančiosios Šalys negali išspręsti ginčo per tris mėnesius tiesioginėmis derybomis, ginčas pavedamas spręsti Baltijos FOEB tarybai, kuri skiria vieną ar daugiau asmenų tarpininkauti ir vesti tiesiogines derybas tarp Susitariančiųjų Šalių arba taikyti kitas ginčo sprendimo priemones.

3. Jeigu Baltijos FOEB taryba negali išspręsti ginčo per tris mėnesius nuo jo pateikimo Baltijos FOEB tarybai, bet kuri iš atitinkamų Susitariančiųjų Šalių turi teisę perduoti ginčą arbitražui pagal neprivalomas Nuolatinio arbitražo teismo taisykles ginčams tarp dviejų valstybių spręsti. Arbitražo teismo išlaidas, įskaitant mokesčius ir kitas sąnaudas, po lygiai dalijasi Susitariančiosios Šalys, kurios yra arbitražo proceso dalyvės.

4. Susitariančiosios Šalys, kurios yra ginčo Šalys, privalo vykdyti arbitražo teismo sprendimus.

30 straipsnis

Prisijungimas prie šios Sutarties

1. Prie šios Sutarties galima prisijungti. Bet kuri valstybė, siekianti tapti šios Sutarties Šalimi, pateikia prašymą Baltijos FOEB tarybai, kuri Susitariančiųjų Šalių vardu pateikia valstybei pareiškėjai prisijungimo sąlygas, o Susitariančiosioms Šalims – visus būtinus šios Sutarties pakeitimus. Susitariančiosioms Šalims pritarus visiems būtinoms šios Sutarties pakeitimams, jie tampa Susitariančiųjų Šalių ir valstybės pareiškėjos susitarimo dėl prisijungimo objektu.

2. Prisijungimas prie Sutarties įsigalioja Susitariančiosioms Šalims ir valstybei pareiškėjai raštu viena kitai pranešus, kad jos įvykdė atitinkamus nacionalinių įstatymų reikalavimus.

3. Susitariančiosios Šalys ir valstybė pareiškėja susitaria dėl bendro biudžeto prisijungimo prie Sutarties išlaidoms padengti.

31 straipsnis

Susitariančiosios valstybės išstojimas iš Baltijos FOEB

1. Nusprendusi išstoti iš Baltijos FOEB Susitariančioji Šalis praneša visoms kitoms Susitariančiosioms Šalims ir Baltijos FOEB tarybai apie savo sprendimą.

2. Išstojimas iš Baltijos FOEB įsigalioja per šešis mėnesius nuo pranešimo Baltijos FOEB tarybai.

3. Baltijos FOEB taryba atlieka visus reikiamus veiksmus, būtinus tokiam išstojimui.

4. Iš Baltijos FOEB išstojanti Susitariančioji Šalis padengia visas su išstojimu susijusias išlaidas. Tokioms išlaidoms nustatyti Susitariančiosios Šalys sudaro specialų susitarimą.

5. Jeigu yra tik dvi šios Sutarties Susitariančiosios Šalys, vienos iš jų išstojimas yra traktuojamas kaip šios Sutarties nutraukimas. Nutraukimas įsigalioja per šešis mėnesius nuo pranešimo Baltijos FOEB tarybai. Tokiomis aplinkybėmis taikomos taisyklės, nurodytos šios Sutarties 33 straipsnio 1 dalyje.

32 straipsnis

Sutarties keitimas

1. Jeigu Susitariančioji Šalis pageidauja keisti šią Sutartį, pavyzdžiui, dėl Baltijos FOEB pertvarkymo, ji pateikia tokį siūlymą svarstyti Baltijos FOEB tarybai. Apie visus pakeitimus ir pertvarkymus pranešama atitinkamoms institucijoms ir organizacijoms.

2. Visi pakeitimai, kuriems pritarė Susitariančiosios Šalys, įsigalioja antro mėnesio pirmą dieną po to, kai Susitariančiosios Šalys raštu viena kitai praneša, kad įvykdė atitinkamus nacionalinės teisės aktų reikalavimus.

33 straipsnis

Nutraukimas ir sustabdymas

1. Susitariančiosios Šalys gali vienbalsiai nuspręsti bet kuriuo metu nutraukti šią Sutartį. Tokiomis aplinkybėmis Sutartis nutraukiama tam tikrą Susitariančiųjų Šalių paskirtą dieną ir iki tos dienos Susitariančiosios Šalys kartu nustato su nutraukimu susijusias išlaidas ir finansinių atsiskaitymų tarp Susitariančiųjų Šalių būdą.

2. Šią Sutartį gali nutraukti kiekviena iš Susitariančiųjų Šalių bet kuriuo metu, raštu pranešdama apie tai kitai Susitariančiajai (-sioms) Šaliai (-ims). Nutraukimas įsigalioja po šešių mėnesių nuo dienos, kurią kita (-os) Susitariančioji (-sios) Šalis (-ys) gauna tokį pranešimą. Susitariančiosios Šalys kartu nustato tokio nutraukimo išlaidas ir finansinių

atsiskaitymų tarp Susitariančiųjų Šalių būdą.

3. Karo, nepaprastosios padėties atveju ar dėl viešojo saugumo interesų kiekviena Susitariančioji Šalis turi teisę nedelsdama nutraukti šią Sutartį ir atitinkamai apie tai praneša kitai Susitariančiajai (-sioms) Šaliai (-ims). Sutarties nutraukimas pirmiau minėtomis aplinkybėmis įsigalioja nuo tos dienos, kurią kita Susitariančioji Šalis gavo pranešimą apie Sutarties nutraukimą. Susitariančiosios Šalys kartu nustato išlaidas, susijusias su nutraukimu, ir finansinių atsiskaitymų tarp Susitariančiųjų Šalių būdą.

4. Kiekviena Susitariančioji Šalis turi teisę nedelsdama sustabdyti šios Sutarties ar jos dalių taikymą dėl nacionalinio saugumo ir gynybos interesų. Ji nedelsdama apie tai praneša kitai Susitariančiajai Šaliai.

5. Šios Sutarties taikymą sustabdanti Susitariančioji Šalis padengia su sustabdymu susijusias išlaidas. Tokioms išlaidoms nustatyti Susitariančiosios Šalys sudaro specialų susitarimą.

34 straipsnis

TCAO registravimas

Šią Sutartį ir visus vėlesnius jos keitimus TCAO registruoja pagal Čikagos konvencijos 83 straipsnio nuostatas.

35 straipsnis

Kiti susitarimai

Šios Sutarties pasirašymo dieną galiojantys susitarimai tarp centrų ir lygiaverčiai ANSP susitarimai dėl operacinio bendradarbiavimo lieka galioti.

36 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Ši Sutartis sudaroma neribotam laikui.

2. Ši Sutartis įsigalioja ją patvirtinus pagal Susitariančiųjų Šalių nacionalinės teisės procedūras, pasikeičiant diplomatinėmis notomis.

3. Ši Sutartis įsigalioja pirmą mėnesio dieną praėjus trimis mėnesiams nuo to, kai gaunama paskutinė nota.

Tai patvirtindami, toliau nurodyti tinkamai įgalioti asmenys savo vyriausybių vardu pasirašė šią Sutartį ir uždėjo antspaudus.

Pasirašyta 2012 m. liepos 17 d. Vilniuje dviem originaliais egzemplioriais lietuvių, lenkų ir anglų kalbomis, visi tekstai yra autentiški. Kilus ginčų dėl aiškinimo, remiamasi tekstu anglų kalba.

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

LENKIJOS RESPUBLIKOS VARDU
